

Den fjärde IT-kommissionens arbete

Verksamhetsåret juni 2000 – juni 2001

Rapport 40/2001

Sammanfattning av verksamheten 2000 – 2001	4
Bakgrund	5
IT-kommissionens verksamhet under året.....	7
Verksamhetsplanen.....	7
Prioriterade områden.....	7
Tillgänglighet.....	7
Tillit.....	8
Kompetens.....	8
Verksamhetens utfall.....	8
Observatorierna	8
Projekt.....	10
Allmänna projekt	18
Externa kontakter	20
Internationella kontakter och besök	20
Webben.....	22
Kommunikation – information i allmänhet	22
ITK-luncher.....	23
IT-kommissionens sammansättning.....	25
Ledamöter	25
IT-kommissionens kansli.....	25

Rapporter och skrivelser under verksamhetsåret 2000-2001.....	27
Skrivelser till regeringen	27
Remisser.....	28
Rapporter	29
-SOU	29
- observatorierapporter	29
- observatoriePM.....	31

Sammanfattning av verksamheten 2000 – 2001

IT-kommissionen har under verksamhetsåret juni 2000 till juni 2001 haft fem protokollförda möten.

IT-kommissionen har tillställt regeringen 18 skrivelser, utgivit 31 rapporter samt svarat på 22 remisser.

Antalet aktiva projekt har ökat väsentligt under perioden. Kommissionens utåtriktade verksamhet, deltagande i seminarier, föreläsningar och andra evenemang har varit mycket omfattande.

IT-kommissionens kommande avrapporteringen år 2003 har fått en mer framträdande plats i arbetet under verksamhetsåret

Verksamhetsplanen har enligt kommissionens mening, i huvudsak kunnat uppfyllas.

Stockholm den 20 juni 2001

Christer Marking
Kanslichef

Bakgrund

Den första IT-kommissionen tillkallades den 17 mars 1994 av den dåvarande regeringen, med statsminister Carl Bildt som ordförande. Vid regeringsskiftet 1994 tillkallades en andra IT-kommission den 19 januari 1995 med samordningsminister Jan Nygren som ordförande. Enligt regeringens direktiv (Dir. 1995:01) skulle kommissionen vara rådgivande i övergripande och strategiska frågor samt pådrivande, kunskapspridande och framåtblickande inom IT-området. I samband med regeringsombildningen i mars 1996 tillsattes en tredje IT-kommission med dåvarande kommunikationsministern, Ines Uusmann, som ordförande.

Den 6 juni 1996 beslutade regeringen om förändrade och delvis nya direktiv för IT-kommissionen (Dir 1996:46), t.ex. inrättades som en följd av IT-propositionen (1995/96:125) det IT-rättsliga observatoriet.

Vid regeringssammanträdet den 14 maj 1998 beslutade regeringen tillkalla en ny IT-kommission ”för att analysera informationsteknikens påverkan på samhällsutvecklingen”. Ordförande blev dåvarande kommunikationsminister Ines Uusmann, som efter valet i september samma år och den därpå följande regeringsombildningen ersattes av näringsminister, Björn Rosengren.

I direktivet (Dir 1998:38) uppdrar regeringen åt den fjärde IT-kommissionen att utifrån en grundlig analys synliggöra problem samt peka på framtida möjligheter inom IT-området och utifrån detta arbeta för att främja en bred användning av informationsteknik.

Direktivet föreskriver delvis ändrade former för kommissionens arbete. För att ge kommissionen goda förutsättningar att bedriva ett långsiktigt arbete, får den ett uppdrag som sträcker sig över en period av fem år. Kommissionens roll som rådgivare och förslagsställare till regeringen betonas. Likaså markeras, mot bakgrund av IT-frågornas allt större vikt inom näringslivet och offentlig verksamhet, behovet av att grundligare analysera och synliggöra informationsteknikens förutsättningar och möjligheter för samhällsutvecklingen. Vidare sägs att kommissionen skall vara framåtblickande och aktualisera nya frågeställningar. Beträffande IT-kommissionens arbetssätt förordas, med det IT-rättsliga observatoriet som förebild, att kommissionen inrättar informella ämnesinriktade nätverk med flexibel sammansättning och inriktning på nya områden.

IT-kommissionens uppdrag enligt direktivet kan sammanfattas som följer:

- ?? Grundligt analysera och synliggöra problem och möjligheter, samt ge förslag till åtgärder på IT-området.
- ?? Bistå regeringen, samråda och ge råd på IT-området.

- ?? Stimulera användningen av IT.
- ?? Styra och samordna utrednings- och utvecklingsarbete på IT-området.
- ?? Ha internationell utblick.

Kommissionen skall varje år, i samråd med regeringen, fastställa en verksamhetsplan där förslag till arbetsuppgifter lämnas. Kommissionen skall också, vid sidan av de rapporter som under hand presenteras och de kontakter med regeringen som i övrigt sker, senast den 31 maj varje år lämna en verksamhetsrapport till regeringen.

IT-kommissionens verksamhet under året

Verksamhetsplanen

Verksamheten i IT-kommissionen inriktas mot sex huvudområden; området för IT-rättsliga frågor, området för IT-infrastruktur, området för informationssäkerhet, IT och tillväxtområdet, området för IT, demokrati och medborgarskap samt området för IT, lärande, kunskap och kompetens. För vart och ett av dessa områden har kommissionen ett ämnesinriktat nätverk, ett observatorium, för att närmare följa och analysera utvecklingen inom respektive område för att ge IT-kommissionen underlag för sin rådgivning till regeringen och för att stimulera utveckling av IT-användningen i samhället. Observatorierna svarar för den internationella bevakningen inom sina områden och tar aktivt del i utrednings- och utvecklingsarbete på IT-området. Vart och ett av observatorierna utformar sin verksamhetsplan i samråd med kommissionen. IT-kommissionen avsätter resurser även för frågeställningar som ligger utanför observatorierna.

IT-kommissionens roll är att lyfta upp viktiga frågeställningar rörande informations- och kommunikationsteknikens användning i samhället, både möjligheter och risker, vilka inte redan behandlas inom ramen för någon annan organisation eller myndighet. Kommissionen arbetar aktivt med att analysera vilka valsituationer som uppstår i den tekniska och sociala utveckling som leder till ett framtida samhälle som är mycket mer präglad av IT än vårt nuvarande. Det är inte kommissionens uppgift att vara en förvaltande organisation. Initiativ som kommissionen tar bör normalt sett avsätta sig som verksamhet i utredningar eller inom reguljära myndigheter. Beroende på den höga takten i utvecklingen övergår vissa frågor snabbt från en initieringsfas till en politisk beredningsfas. Tyngdpunkten i kommissionens arbete ligger i den förra fasen och det är viktigt att kommissionen ständigt förmår uppmärksamma nya fenomen och att arbetsformen är sådan att kommissionen kan göra omprioriteringar för att ägna kraft åt nya viktiga områden. Den konkreta verksamhetsplanen får därför en fokusering på vissa prioriterade områden. Verksamhetsplanen är också ett levande dokument som regelbundet omprövas.

Prioriterade områden

IT kommissionen har under året velat fokusera på ett begränsat antal för Sverige väsentliga IT-relaterade frågor, nämligen *tillgänglighet*, *tillit* och *kompetens*. Dessa kom till uttryck i regeringens IT-proposition som grundläggande för utvecklingen av "IT-samhället".

Tillgänglighet

Tillgängligheten rör tillgång till information, främst genom informations- och kommunikationstekniken som medium. Det rör även tillgängligheten i meningen

”användbarhet” för den enskilde. Kommissionen har nära följt infrastruktur-uppbyggnaden och på olika sätt bidragit med analyser och rådgivning. Kommissionen verkar också aktivt för att information från alla samhällssektorer skall göras tillgänglig digitalt som grund för framtida tjänster. Former och förutsättningar för att medborgare skall kunna delta i samhällets beslutsprocesser är en annan viktigt tillgänglighetsfråga som kommissionen arbetar med. Många människor har funktionsnedsättningar som kan leda till handikapp i IT-samhället. Kommissionen har särskilt belyst läs- och skrivsvårigheter och IT:s möjligheter att underlätta för och stödja dem som har sådana svårigheter. Arbetet berör området som utomlands kallas ”universal design” och påengter användbarhet för alla, oavsett funktionsnedsättning.

Tillit

Informationssäkerhet är en av de enskilt mest viktiga frågorna i informationsamhället. Den berör många aspekter på skydd av såväl information som uppbyggnad och drift av system. Att kunna handla på webben, att kunna lita på myndighetsinformation och annan information, att ha fungerande teknik och att veta att man som användare på Internet inte befinner sig i ”Laglöst land” är andra viktiga områden för att stärka människors tillit till Internet och till IT i allmänhet som IT-kommissionen arbetar med.

Kompetens

Frågan om kompetens i IT-samhället är omfattande och rör de enskildas möjligheter att använda tekniken, kompetensen i samhället att hantera regleringsaspekter i IT-samhället och kompetens att i andra avseenden hantera processer och system där IT används som integrerad del. Komplexiteten i samhället ökar och tidsutrymmet mellan olika processer som är beroende av varandra minskar. Det ökar kraven på allas förmåga att välja väl i sin interaktion med andra. Kompetenskraven ökar generellt; mycket tyder på att IT kommer att kunna erbjuda möjligheter till nya lärmöjligheter för många människor.

Verksamhetens utfall.

Observatorierna

Verksamheten har enligt planen inriktats på sex huvudområden. För vart och ett av dessa finns ett ämnesinriktat nätverk, ett observatorium efter förebild av det IT-rättsliga observatoriet som bildades redan 1996. Kommissionen har inom respektive observatorium samlat ett antal personer med djupa insikter i observatoriets område. Varje observatorium har utarbetat sin egen verksamhetsplan som infångat de övergripande prioriteringar som IT-kommissionen har gjort och som redovisats ovan. Följande observatorier är verksamma idag:

Det IT-rättsliga observatoriet behandlar frågor om hur IT-utvecklingen påverkar olika rättsområden och behov av framtida förnyelse och förändring. Observatoriet har

sammanträtt åtta gånger under verksamhetsåret. Vid dessa sammanträden har behandlats bl.a. frågor om behov av förändringar i dataskyddsdirektivet, deposition av källkod, alternativa tvistlösningsförfaranden. Under verksamhetsåret har observatoriet påbörjat planeringsarbete av en antologi som skall beskriva Sveriges strävande inom området "IT and Law".

Observatoriet för IT-infrastruktur arbetar med tele- och datakommunikationsfrågor. Dess ambition är att urskilja och beskriva angelägna områden och åtgärder för att åstadkomma en väl utbyggd digital infrastruktur till rimlig kostnad för landets samtliga hushåll, företag, organisationer och myndigheter. Observatoriet har sammanträtt nio gånger under verksamhetsåret.

Observatoriet för informationssäkerhet Observatoriet ser informationssäkerhet som ett informations- och kunskapsproblem. De åtgärder som krävs för att höja säkerheten måste vidtas i ändsystemen, dvs. ute hos de enskilda användarna. Observatoriets verksamhet har därför fokuserat på att på olika sätt sprida information till allmänheten när det gäller frågor om informationssäkerhet. Informationsspridningen har bl.a. skett genom medverkan vid seminarier och genom rapporter utarbetade inom ramen för ett antal projekt. Observatoriet har sammanträtt sex gånger under verksamhetsåret.

Observatoriet för IT, demokrati och medborgarskap analyserar problem och möjligheter som rör IT och demokrati, makt och maktfördelning. Observatoriet arbetar bl.a. med IT som medel för deltagande i olika kommunala eller lokala angelägenheter. Observatoriet har sammanträtt sju gånger under verksamhetsåret.

Observatoriet för IT, lärande, kunskap och kompetens följer och analyserar utvecklingen inom utbildningssektorn och inom arbetsmarknadssektorn. E-lärande, dyslexi och kompetensutveckling för vuxna är några av de frågor observatoriet har arbetat med under verksamhetsåret. Observatoriet har sammanträtt fem gånger under verksamhetsåret.

Observatoriet för IT och tillväxt analyserar hur IT bidrar till tillväxten och vad som hindrar respektive gynnar det för att på den grunden kunna ge förslag till åtgärder. Observatoriet har sammanträtt nio gånger under året.

IT-kommissionen utser ordförande och beslutar om observatoriernas budget. De förslag och rekommendationer som observatorierna arbetar fram skall bearbetas av sekretariatet, och därefter läggas fram för IT-kommissionen för ställningstagande innan de presenteras för regeringen. I övrigt tar observatorierna självständigt, inom ramen för sina arbetsområden och inriktningar, upp de frågor som man finner anledning att belysa, men givetvis kan även frågor som IT-kommissionen väcker tas upp och behandlas i observatorierna. Så är ofta fallet. I många frågor samverkar observatorierna.

Frågeställningar som inte faller direkt inom ett av observatorierna men som ändå ha strategiskt intresse fångas upp i en särskild projektfamilj, Allmänna projekt, se sid 17.

Projekt

Under denna rubrik upptas ett urval projekt som en illustration av verksamheten inom observatorierna. För en mer utförlig beskrivning hänvisas till IT-kommissionens webbplats.

- inom det IT-rättsliga observatoriet

Utredningssamverkan. Observatoriet har varit (och är) representerat bl.a. i Utredningen om översyn av Datainspektionens verksamhet. Utredningen om den personliga integriteten i arbetslivet och Offentlighets- och sekretesskommittén och har dessutom lämnat synpunkter till andra utredningar. Observatoriet är även representerat i projektet Soc Ware.

Övergripande projekt. Det sedan föregående verksamhetsår påbörjades projektet om att använda *ledningsrättslagen* vid utbyggnaden av IT-infrastrukturen har fortsatt. I rapporten ”Ledningsrätt i IT-tider – utnyttjandet av befintlig ...” (Observatorierapport 30/2001) – framtagen av Anders Victorin och Barbro Julstad - presenteras ett underlag för vidare utredningsarbete rörande *ledningsrättslagen*. Rapporten har diskuterats både inom observatoriet och vid ett seminarium. Rapporten har tillsammans med en skrivelse överlämnats till regeringen.

Projekt inom olika rättsliga delområden. Observatoriet har under året genomfört ett antal seminarier inom olika projekt på olika rättsliga områden:

- under verksamhetsåret avslutade äldre projekt

Datavirus - hur skall en reglering utformas? Projektet har avslutats med att rapporten och en skrivelse överlämnats till regeringen med förslag till författningsreglering av tillverkning och spridning av datavirus.

Agentteknik - Projektet har avslutats med att rapporten, PM och en skrivelse överlämnats till regeringen. I rapporten och PM ges olika rättsliga och samhällsliga synpunkter på användningen av agenttekniken.

Överlever upphovsrätten upphovsrätten? Projektet har avslutats med att PM och en skrivelse överlämnats till regeringen. I PM redovisas olika frågeställningar som möter upphovsrätten i den nya miljön.

Bolagsstämma on line - behov av förändringar. Projektet har avslutats med att PM och en skrivelse överlämnats till regeringen. PM belyser en diskussion om möjligheten att genomföra en bolagsstämma med hjälp av ny teknik.

Ett samtal om handlingsoffentlighetens rättspolitiska aspekter. Projektet har avslutats med att rapporten och en skrivelse överlämnats till regeringen.

Dataskyddsdirektivet. Vid ett sammanträde inom observatoriet i samverkan med Justitiedepartementet diskuterades ett förslag från departementet om behov av förändringar i dataskyddsdirektivet. Projektet har avslutats med en skrivelse till regeringen.

- den nya verksamhetsplanen

Observatoriet antog i början av hösten 2000 en ny verksamhetsplan för tiden juni 2000 – december 2001. Av de olika projekten har följande påbörjats eller genomförts.

”*Normbildning*”: I ett projekt skall normgivningen inom Internetorganen studeras. Syftet är att i en förstudie se på vilka mekanismer som styr regelbildningen och vilka effekter det kan komma att få. Observatoriet har deltagit i ett seminarium anordnat av Bertelsman Stiftung.

* Ett projekt om märkning av e-handelsplatser i syfte att öka tilltron till e-handel har lagts ner genom ett beslut av kommissionen.

* Observatoriet har sökt följa upp arbetet med direktivimplementering. Ett remissvar över ett förslag till en lag om elektronisk handel har lämnats, likaså angående ett förslag till lag om kvalificerade elektroniska signaturer. Denna fråga är också del av ett kommande seminarium i serien ”Ordboken”.

* Observatoriet har lämnat synpunkter på telekom-direktivsutredningen.

Inom projektet ”*Ordboken*” skall skapas en katalog över juridiska begrepp som bör analyseras ”på nytt”. I tillhörande seminarieserie har ett seminarium om begreppen ”Vara/Tjänst” genomförts tillsammans med Industriförbundet och IT-företagen. Dokumentationsarbetet pågår. F.n. planeras ett seminarium den 28 augusti om underskrift/handling/dokumentbegreppen. Det skall genomföras tillsammans med GEA.

I en serie seminarier på temat ”*Ensamrätter i ny miljö*” kommer observatoriet att belysa olika aspekter av den nya tekniken. Informations- och kommunikationstekniken innebär att traditionell reglering av immateriella rättigheter ställs inför nya prövningar. Nästan dagligen uppmärksammas problem med piratkopiering och spridning av programvara, musik och annat digitalt material. Även rättspolitiska frågor, som har att göra med utformningen av regleringen och dess lämplighet i den nya miljön, är aktuella. Ett exempel är diskussionen kring patent för datorprogram och för affärsmodeller och processer. Ett drag som möjligen kan skönjas i utvecklingen är att gränsen mellan formskydd och innehållsskydd i upphovsrätten håller på att suddas ut eller flyttas.

Hittills har genomförts två seminarier vid vilka behandlats ”Patent i IT-miljö” en diskussion kring s.k. mjukvarupatent, ”Upphovsrätt och nya distributionsformer”- hur påverkar Napster och andra nya distributionsformer upphovsrätten,

”Företagshemligheter” – finns det behov av förändringar i regleringen av företagshemligheter till följd av ökad användning av IT och ”Open source” – hur är regelverken kring open source licenser utformade. Den dokumentation som legat till grund för seminarierna finns på observatoriets webbplats.

Det tidigare benämnda projektet ”*Open source/Gratiserbjudanden & IT*” har renodlats till att avse de juridiska frågorna kring gratiserbjudanden främst vad gäller freeware och shareware. Ett seminarium har genomförts och dokumentationsarbetet pågår.

Inom det mångåriga projektet ”*Rättsinformation & IT*” genomfördes under 1999 ett seminarium om ”EG-rätten och den svenska rättsinformationen”. Projektet belyser olika utvecklingslinjer och beröringspunkter i de olika informationssystemen. Det projektet har avslutats med att en rapport och en skrivelse överlämnats till regeringen. Under år 2000 genomfördes ett tvådagarseminarium på temat ”Rättsinformation under 2000-talet - Nuläge i Sverige och Europa, trender och policy för framtiden”. Seminariet genomfört som år 2000 Nordiska rättsinformatikkonferens. Vid seminariet belystes bl.a. informationsteknikens utveckling, rättsinformationens utveckling, rättsinformationen och rättssäkerheten, rättsinformationen och demokratin, den rättsliga informationsmarknaden, rättsordningens nya infrastruktur samt frågor om ansvar och strategier. En rapport och skrivelse skall överlämnas till regeringen. Planeringsarbetet för årets rättsinformatikkonferens som skall behandla en jämförelse mellan det svenska, det europeiska, det australiensiska och det amerikanska systemen pågår. Konferensen kommer att äga rum den 16 oktober. Som brukligt sker det i samverkan med Stiftelsen för rättsinformation.

Inom projektet ”*Konfliktlösning*” har ett seminarium om konfliktlösning, ”arbitration” online genomförts. Projektet har avslutats med att en PM och en skrivelse överlämnats till regeringen.

Inom projektet ”*Arbete & Företagande*” har seminarieserien ”*Fri aktör, egenföretagare, ny daglönare!?*” – observatoriets projekt för att söka fånga förändringsbehov inom arbetslivet - i år avslutat genom att samtliga rapporter och PM tillsammans med en summering överlämnats till regeringen. Under verksamhetsåret har ett seminarium om soloföretagare och socialförsäkringsfrågor genomförts och en rapport ”Fri, ensam, trygg?” publicerats.

Inom området ”*Kompetens*” har observatoriet under verksamhetsåret påbörjat arbete med sin antologi. Ett symposium planeras i samband med publiceringen.

Ett nätverk för forskning om IT-rätt och IT:s användning i rättsordningen bildades i december 1999 av observatoriet. Nätverket har under verksamhetsåret genomfört ett seminarium om beskattningsfrågor i IT-miljö. Två rapporter och en tidigare IT-kommissionsrapport har överlämnats till regeringen och till den sittande utredningen om internationaliseringens (Fi 2000:05) betydelse för svenska skattebaser och framtida

skattestruktur. Vidare har ett seminarium om ”Digitala dokumentets bevisvärde” genomförts inom forskarnätverket. Vid seminariet redovisades erfarenheter från ett danskt förslag om att ersätta pappersdokument med digitala dokument och diskuterades vissa rättsliga problem med en sådan ordning. En PM har upprättats och överlämnats till regeringen. En prestation av nätverket finns som en del av observatoriets webbplats

Observatoriet höll den 24 oktober 2000 ett seminarium *om incidenthantering*. Seminariet utgick från Post- och Telestyrelsens arbete med förslag till gemensam incidenthanteringsfunktion för staten. Projektet har fortsatt inom ramen för samverkan med observatoriet för informationssäkerhet, som tagit fram en handledning för arbete med incidenthantering lokalt på myndigheter

Övriga projekt i den löpande verksamhetsplan befinner sig på planeringsstadiet. Av observatoriets webbplats framgår vilka tidpunkter under hösten dessa projekt kommer att avhandlas.

- inom Observatoriet för IT-infrastruktur

Observatoriet har tagit fram rapporten ”Generell vägledning till framtidssäker IT-infrastruktur”. Syftet med vägledningen är att den ska vara ett stöd i processen att planera och genomföra utbyggnaden av fiberoptiska nät, vilka ska vara grunden för olika tjänster och tillämpningar. Vägledningen vänder sig till kommuner och andra aktörer som ska anlägga ny IT-infrastruktur. Rapporten har fått ett mycket positivt mottagande av kommuner, energiföretag och andra som förlägger fysisk IT-infrastruktur. Ett stort antal efterbeställningar av rapporten har gjorts.

Observatoriet har även publicerat vägledningen och rapporten ”Ge plats för bredband” på engelska.

Observatoriet har låtit ta fram ett program som mäter vilken trafikgenomströmning (kapacitet) som en användare får via sin Internetanslutning. Mätning utförs mot en särskild mätserver. Mätprogrammet kommer att kunna hämtas via IT-kommissionens webbplats. Syftet är att användare ska få en god uppfattning om vilken kapacitet som den egna anslutningen har. Mätprogrammet har testats av Sveriges provnings- och forskningsinstitut.

Sedan maj pågår en studie gällande kartläggning och analys av lokala bredbandsinstallationer. Syftet är att få klarhet i vad de olika affärsmodellerna och tekniska lösningarna innebär för användare. En viktig fråga att belysa är vilken grad av operatörsneutralitet som erhålls vid de olika lösningarna. Resultat från studien kommer att redovisas i bl.a. en rapport under hösten 2001.

Observatoriet är representerat i Post- och Telestyrelsens referensgrupp gällande bredbandsfrågor. Referensgruppens uppgift är att bevaka utvecklingen av tjänster, teknik,

utbyggnaden av IT-infrastruktur, inhämta information från marknadens aktörer och andra om eventuella problem vad gäller konkurrens samt identifiera behov av åtgärder från statens sida vad gäller reglering. I referensgruppen ingår företrädare från statliga myndigheter och näringsdepartementet.

- inom Observatoriet för Informationssäkerhet

Praktisk PKI (Public Key Infrastructure) är ett projekt som syftar till att beskriva vad PKI är, hur nyckeladministration i öppna nyckelsystem bör hanteras, vilka tekniska hjälpmedel som är i bruk idag och vilka frågor som ännu saknar lösning i storskaliga system. En annan fråga av stor betydelse är *incidenthantering*. Observatoriet har utvecklat en praktisk vägledning för incidenthantering och publicerar denna som en handledning i syfte att beskriva hur man inom en verksamhet bör agera om något inträffar. Observatoriet lyfter fram behovet av säkerhet på Internet och beskriver hur vanliga säkerhetsproblem från en teknisk synpunkt kan motverkas. Exempel är datavirus och belastningsattacker, s.k. ddos-attacker, "Säkerhet på Internet - datavirus och blockering av tjänster" (Observatorierapport 23/2000). Observatoriet har också lämnat en skrivelse till regeringen med en beskrivning av ett grundläggande skydd som konsumenter bör kunna kräva att leverantörer utrustar persondatorer med, "Grundskydd i datorer och programvaror" (Observatorie-PM 1:2001). Krav på grundskydd ska kunna ingå i kravspecifikationer vid upphandlingar under personaldatoravtal. Observatoriet har deltagit i workshops vars målsättning varit att införa Secure DNS i Sverige, för att öka säkerheten i ett av Internets stödsystem, domännamnsystemet (DNS).

Vår varning om de ökade riskerna med kombinationen fast uppkoppling och hög kapacitet, samt våra förslag till åtgärder för att göra datorerna säkrare redan vid leverans fick stor uppmärksamhet i pressen. Det har också uppfattats som en viktig folkbildningsinsats, och behandlats i såväl Vetenskapsradion som i ett kommande TV-program från UR.

Samverkan med andra utredningar har skett löpande, såsom exempelvis Säkerhets- och sårbarhetsutredningen och Arbetsgruppen för skydd mot informationsoperationer.

- inom Observatoriet för IT, demokrati och medborgarskap

Observatoriets *inventering av pågående forskning* inom området IT och demokrati avslutades under hösten 2000 med ett seminarium, där rapporten "Forskning om IT och demokrati" presenterades. En e-postlista för forskare initierades i samband med seminariet i samarbete mellan IT-kommissionen och Statskontoret. E-postlistan har under året varit mycket livaktig och utvecklats till ett välfungerande forum för diskussion och informationsutbyte. Projektet resulterade även i en skrivelse till regeringen med förslag om allokering av forskningsmedel till detta område.

Observatoriet har drivit ett projekt kring *e-röstning*, som resulterat i en rapport (Observatorierapport 35/2001) och ett seminarium. Resultatet inflöt i IT-kommissionens

remissvar på Valtekniska utredningen. Utvecklingen vad avser användningen av IT i olika demokratiska processer bevakas kontinuerligt.

Projektet *IT som ideologi* har under hösten resulterat i en rapport "Informationsteknologi som ideologi" (Observatorierapport 29/2001).

En rapport om "Internets påverkan på demokratin i Kina" har publicerats och kommer att användas i arbete kring IT i mindre demokratiska stater (Observatorierapport 36/2001).

Observatoriet deltar som referensgrupp i arbetet med Sveriges nationalatlas i de delar som avser *kartläggning av IT-tillgång* i geografiskt och socialt hänseende.

Observatoriet arbetar med ett projekt om *äldre och IT*, avseende dels tillgång till IT, dels förbättring av förhållandena för äldre med hjälp av IT.

Ett projekt kring *ungdomar och IT* har påbörjats. Projektet kommer att genomföras under hösten i form av en uppsatstävling, där högstadieungdomar får berätta om sin syn på IT:s påverkan på samhället i framtiden.

Observatoriet har medverkat i konferensen *Offentlig@rummet*, som samlar framför allt dem som är engagerade i IT-arbete i kommuner, där observatoriet stod värd för ett seminarium.

Samverkan med utredningar. Samråd har under året skett med Kommundemokrati-kommittén .

- inom Observatoriet för IT, lärande, kunskap och kompetens

I juni 2000 diskuterades "IT och dyslexi" vid ett rundabordssamtal. Ytterligare två arbetsseminarier har resulterat i ett underlag till en skrivelse till regeringen med förslag till åtgärder.

- I september 2000 anordnade observatoriet en hearing med rubriken "Vuxenutbildning – en nyckelfråga i IT-samhället". Bakgrunden till hearingen var de stora förändringar som IT innebär i både arbetsliv och vardag. Stora grupper av människor möter nya kunskapskrav som leder till ökade behov av vuxenutbildning. Några frågor som diskuterades var - Klarar vårt nuvarande system för vuxenutbildning och studiefinansiering de ökade behoven och på vilket sätt IT kan bidra till ökade möjligheter till lärande både i och utanför arbetet? På vilket sätt kan människor med läs- och skrivsvårigheter eller andra funktionshinder få tillgång till nya lärmiljöer? Hearingen är dokumenterad i rapporten (SOU 2000:124), "Vuxenutbildning – en nyckelfråga i IT-samhället". En skrivelse har tillställts regeringen.

- Ett seminarium om *användningen av IT i skolan* anordnades i mars 2001. Syftet med seminariet var att få en så bred belysning som möjligt av läget vad gäller IT-användningen i skolan. Till seminariet inbjöds ett trettiotal personer som under lång tid arbetat med IT och skolan. De inbjudna representerade grundskola, gymnasium, högskolor, forskningsinstitut, myndigheter och företag. PM "Användningen av IT i skolan" från seminariet har lämnats till regeringen för kännedom.

- En workshop anordnades i april 2001 rörande "*E-learning*". Frågor som diskuterades var bl.a. hur ser utvecklingen ut gällande E-lärande i Sverige och utomlands?, vilka är förutsättningarna för E-lärande?, vilken pedagogisk utveckling krävs för att E-lärandet skall få ett rejält genomslag? Till workshoppen inbjöds leverantörer av E-learning, forskare och företrädare för statliga myndigheter. Workshoppen var ett led i observatoriets arbete med e-lärande.

- Observatoriet har deltagit i olika skolprojekt tillsammans med Skolverket (NetDays m.m.).

- *inom Observatoriet för IT och tillväxt*

"*IT och produktivitet*". Observatoriet har analyserat produktivitetens utvecklingen i den svenska och den amerikanska ekonomin med avseende på IT:s roll. Studien resulterade i en artikel i Ekonomisk Debatt (december 2000). Artikeln har också publicerats i observatorierapporten "Solowparadoxen eller den nya ekonomin". (Observatorierapport 34/2001)

En serie sammanträden med branschföreträdare har genomförts. Slutsatsen av dessa är att det för närvarande inte finns anledning att vänta några dramatiska ökningar av produktivitetens utvecklingen inom de traditionella tillverkningsbranscherna, trots en ökande och delvis ny IT-användning. Med hänsyn till de indikationer som dessa samtal givit har det inte varit motiverat att inom observatoriets ram sätta igång mer omfattande studier. En sammanfattande rapport är under produktion. Arbetslivsinstitutet, SCB, Konjunkturinstitutet, IVF och KTH har varit samarbetspartner i projektet.

"*Elektronisk handel*". Syftet med projektet var att belysa vilka effekterna kan vara av en utvecklad elektronisk handel med avseende på produktivitet/sysselsättning, affärslogik/organisation och logistik/statsbyggnad. Ett seminarium hölls i april 2000 med ekonomer, statsplanerare och företagare. En rapport, "Konsekvenser vid tillväxt av elektronisk handel", (Observatorierapport 27/2000) publicerades i januari 2001. SNS har varit samverkanspartner i projektet.

"*Användarstudie*". En intervjustudie har påbörjats för att belysa problem i utveckling och anpassning av ekonomiadministrativa system i både stora och små företag. Syftet är att föreslå insatser från svenska myndigheter som stödjer forskning och utveckling.

"Högskolans anpassning till nya kompetenskrav". Tidigare studier har visat att Sveriges universitetssystem reagerar ganska långsamt på omvärldsförändringar. Ett påtagligt exempel i dag är bristen på IP-nätkompetens. Ett större seminarium genomfördes i januari 2001 med Nathan Rosenberg som huvudtalare, Sigbritt Franke (universitetskansler), Sverker Sörlin (SISTER), Olle Edquist (SSF) och Håkan Ericsson (Ericsson) som kommentatorer och Per Eriksson (VINNOVA) som moderator. Rapporten är under publicering. Den kommer ligga till underlag för ett seminarium om "responsiveness", som ledningsproblem i högskolan. En benchmarkingstudie genomförs för närvarande där Luleå tekniska universitet, KTH och Blekinge Tekniska Högskola jämförs med avseende på resursuppbyggnad och utbildning inom IT-området, särskilt nätområdet.

"Infostruktur". Observatoriet anordnade i juni 2000 en hearing om den mjuka infrastrukturen. Hearingen finns dokumenterad i rapporten (SOU 2000:123) "Hur blir en ny infostruktur motorn i e-Sverige?". Som resultat av hearingen inlämnade IT-kommissionen en skrivelse till regeringen i mars 2001; "Om behovet av insatser för utvecklingen av samhällets informationsinfrastruktur".

Ett seminarium med berörda handläggare inom regeringskansliet kommer att genomföras i juni 2001. Projektet har utförts i samverkan med Statskontoret, Närings-, Justitie-, Miljö-, Kultur-, Social- och Utbildningsdepartementen och Metamatrix AB.

"Kista". Observatoriet anordnade i maj 2001 ett seminarium med Vinnova, KK-stiftelsen, SSF, FAS, KTH, Stadsdelsnämnden i Kista och Arbetslivsinstitutet (ALI) rörande behovet av integrerad ekonomisk, teknisk och sociologisk forskning över komplexa innovativa system vilket i dag Kistaområdet utgör och där IT spelar en betydande roll i många olika avseenden. Ett prospekt kommer att tas fram av ALI och KTH i samverkan. Observatoriet genomförde den 13 juni 2001 en hearing rörande utvecklingsprocesserna i Kista.

"Tjänsteutveckling inom området "mobila tjänster". IT-kommissionen arrangerade tillsammans med ITPS, VINNOVA och Exportrådet arrangerade i april 2001 ett seminarium och en workshop på temat "Mobility & Mobiles in Japan". Syftet var att stimulera svenska företags utveckling av "mobila tjänster" genom samverkan med japanska företag. Workshopen är den första av två planerade. Dessa ingår som en del i ett projekt som IT-kommissionen finansierar och driver tillsammans med den nämnda organisationer. Prof. Jon Sigurdsson, ledamot av tillväxtobservatoriet, är projektledare. Projektets upprinnelse är de erfarenheter som IT-kommissionen vann vid sin studieresa i Japan under hösten 2000 där den japanska tjänsteutvecklingen ansågs ha mycket att erbjuda svenska företag.

"PISA inom äldreområdet". En studie håller på att konkretiseras rörande utveckling av nya tjänster och system som stöd för äldres aktiva deltagande i samhällslivet. Samarbetsdiskussioner förs med VINNOVA och IVA.

Allmänna projekt

Guldlänken är ett pris som i år delades ut för tredje gången. Priset är ursprungligen tillkommet efter en idé från IT-kommissionen och det stöts idag även av PROMISE och Statskontoret. IT-kommissionen står dock för den huvudsakliga arbetsinsatsen.

Motivet bakom Guldlänken är att premiera en kategori aktörer som normalt inte ges den uppmärksamhet de är värda. Priset går nämligen till den myndighet eller offentlig förvaltning som på mest föredömligt sätt utnyttjar Internet i sin dialog med medborgarna. Priset delas ut i två klasser, den ena med betoning på förbättrad service och den andra med tyngdpunkten på utökad demokrati.

Prisutdelningen ägde i år rum vid konferensen [Offentlig@rummet](#), i Karlskrona vilket gav en publik på ca 500 personer och en alldeles speciell och mycket festlig inramning. Prisutdelare var demokratiminister Britta Lejon.

Britta Lejon och Bo Beckeström vid utdelningen av Guldlänken

Statistik. IT-kommissionen tog under föregående år initiativ till och var även sammanhållande i ett antal diskussioner som syftade till att analysera vad som är relevanta behov av statistik inom IT-området. Deltagare har varit såväl den offentliga som privata sektorn och målet har varit att få igång en för Sverige gemensam specificering och produktion av sådan statistik. Detta arbete koordinerades av SIKA och avslutades under hösten 2000 med SIKA:s rapport "Fakta om informations och kommunikationsteknik i Sverige 2001

"Besöksnäringen". IT-kommissionen har deltagit i diskussioner på Sveriges Turistråd i syfte att belysa hur IT används på ett bättre sätt i turistnäringen.

"IT i sjukvården". IT-kommissionen arrangerade under våren 2000 en rundabordsdiskussion om IT i sjukvården med ministrarna Rosengren och Engqvist samt representanter från sjukvården och industrin. En fortsättning och fördjupning inom det området är den arbetsgruppen för Telemedicin som Socialdepartementet bildat och i vilken IT-kommissionen ingår.

Diskussion om ett forskningsprogram inom elektronikområdet. IT-kommissionen inbjöd den 11 december 2000 till ett samtal om vertikalt integrerad elektronikforskning. Ett huvudtema för samtalet är användbarhet i bred bemärkelse. En del i detta tema är dynamisk anpassning, d v s förmåga hos tekniska system att anpassa viktiga funktioner till karaktäristiska egenskaper hos den användning eller användare som för tillfället är aktiv.

"Pris till bästa IT-användning inom den sociala ekonomin". Under verksamhetsåret har IT-kommissionen, Institutet för Social Ekonomi och Föreningen Kooperativ Utveckling i Sverige initierat och utdelat ett pris till den bästa IT-användningen inom den sociala ekonomin. Prisutdelningen ägde rum i Gävle under den sjunde europeiska konferensen om social ekonomi den 9 juni 2001. Prisutdelare var statsrådet Ulrika Messing.

Statsrådet Ulrika Messing delar ut priset till bästa IT-användning inom den sociala ekonomin.

Bakgrunden var att initiativtagarna till utmärkelsen ville tillsammans uppmärksamma och stärka IT:s användning inom den sociala ekonomin. IT torde ge stora

utvecklingsmöjligheter inom den sociala ekonomin både som allmänt verksamhetsstöd och som förutsättning för nätverk och nya verksamhetsformer.

"E-risk". Vid IT-kommissionens och f.d. Forskningsrådsnämndens seminarium "e-risk" presenterades några särskilt inbjudna vetenskapsmän och näringslivsföreträdare sina tankegångar runt den utveckling vi ser begynnelsen av idag. Seminariets syfte var att belysa vad som kan tänkas bli andra- och tredjeleds effekter av användningen av informations- och kommunikationstekniken, att kartlägga områden inom vilka vi saknar kunskap och peka på områden där forskning behöver påbörjas och inom vilka det kan vara behövligt med politiska initiativ. Arbetet med dokumentationen genomförs av en arbetsgrupp med representanter från Forskningsrådsnämnden och IT-kommissionen.

"Självregering". Den 6 juni 2000 genomfördes en hearing om "Självregering inom elektroniska affärer". Bakgrunden var att regeringen i propositionen "Ett informationssamhälle för alla" framhållit bl.a. betydelsen av självregering. Avsikten med hearingen var att belysa vilka behov av självregering som redan är tillgodosedda, vilka behov som i framtiden bör bli tillgodosedda samt vilka möjligheterna är till ökad användning av självregering inom elektroniska affärer. En rapport (SOU 2000:96) "Självregering inom elektroniska affärer" och en skrivelse till regeringen.

Externa kontakter

Kansliet har haft mycket omfattande externa kontakter - deltagande i externa hearingar, seminarier och föredrag vid konferenser, som särskilt inbjudna och vid överläggningar i sakfrågor. Omfattningen har närmast sig ett hundratal engagemang.

IT-kommissionen har medverkat vid ett stort antal seminarier och liknande med anföranden gällande bredbandsfrågor, accessformer för att nå Internet, IT-kommissionens generella Internetspecifikation och IT-kommissionens vägledning till en framtidssäker IT-infrastruktur.

Internationella kontakter och besök

IT-kommissionens kansli har under verksamhetsåret haft många utländska besökare från ett tjugotal länder med syfte att diskutera IT-strategi. Det är exempelvis regeringstjänstemän, regeringsmedlemmar, politiker, forskare, journalister, företagare och industrigrupperingar. Kansliet har bedömt det som värdefullt att delta aktivt i den internationella informationen om IT-Sverige och Sveriges IT-politik. Inför och under ordförandehalvåret har IT-kommissionen varit en "populär" besöksplats.

IT-kommissionen har haft besök av såväl stora, formella delegationer, exempelvis från Sydafrika som mindre, informella, exempelvis en från Danmark. Besöken har även omfattat både grupper och enskilda journalister, huvudsakligen från utländska tidningar och TV-stationer.

De kontakter som är resultatet av dessa besök har betydelse för kommissionens uppdrag att följa utvecklingen i omvärlden. Kommissionen har utarbetat ett ganska betydande nätverk av väl placerade personer inom både förvaltning och företagsvärlden.

Inför och under det svenska ordförandeskapet förväntades en mycket kraftig ökning av besök från utländska journalister, internationella delegationer och industridelegationer. För att hantera och koordinera arbetet med att hantera dessa besök på ett så effektivt sätt som möjligt initierades ett samarbetsprojekt mellan UD, Exportrådet, ISA samt ett antal industriföretag och Stockholms stad, m fl. IT-kommissionen stod under våren 2001 som samordnare och värd för den projektgrupp som arbetade mycket förtjänstfullt med besökshandlingen.

Delar av kommissionen genomförde en veckas studiebesök i Japan i november 2000. Besöket planerades i samarbete med Tekniska attachékontoret i Tokyo. Besöket samplanerades även med Exportrådet och tidpunkten valdes så att det kunde arrangeras en specifik IT-vecka i Tokyo där både IT-kommissionen och en svensk industridelegation deltog. Som ett led i programmet anordnade IT-kommissionen ett seminarium på svenska ambassaden med en presentation av IT-Sverige ur olika perspektiv. Åhörare var japanska företagare, forskare och politiker samt en del svenska industrirepresentanter. Kommissionens olika studiebesök och en sammanfattning av veckan i övrigt finns beskriven i en rapport, "IT-kommissionens resa till Japan, November 2000", (Observatorierapport 32/2001).

IT-kommissionen på besök i Japan

Representanter för IT-kommissionens observatorium för informationssäkerhet besökte under våren 2001 både USA och Canada för att studera utvecklingen inom området, Internetteknik och infostruktur. Rapporten är under arbete.

Webben

I syfte att sprida ökad information om IT-kommissionen och dess resultat byggde IT-kommissionen om sin webbplats i början av år 2001 (www.itkommissionen.se). På ett enklare sätt går det nu att ta del av rapporter, skrivelser m.m. Antalet besökande/accesser har varit stort, t.ex. under perioden mars 2001 till maj 2001 drygt 500 000 st.

IT-kommissionen har i samband med framtagandet av en ny webbplats också byggt ett nytt Intranät för kommissionens ledamöter och kansli.

Antalet frågor till kansliet har varit omfattande, i första hand rörande bredband men även i ökande grad inom områdena e-handel och informationssäkerhet. För att underlätta för intresserade att nå fram till en saklig och opartisk information rörande bredband skapade IT-kommissionen under året en särskild plats på IT-kommissionens webbplats för information och svar på de vanligaste frågorna rörande bredband och näraliggande spörsmål .

På webbplatsen har kommissionen publicerat artikeln "Några tumregler" vid val av Internetoperatör. Tumreglerna vänder sig i första hand till privatpersoner som ska anskaffa en s.k. bredbandsanslutning. Tumreglerna bygger på IT-kommissionens generella specifikation av Internettjänst. En annan artikel "Vill vi ha Internoperatörer med krav på exklusivitet?" tar upp problemet med att vissa operatörer "låser in" sina kunder i privata nätområden s k walled gardens. Detta innebär att användaren av bredbandsanslutningen bara har tillgång till de innehållstjänster som den operatören väljer att leverera.

Kommunikation – information i allmänhet

Under hösten 2000 arbetade IT-kommissionen fram en speciell "*informationsbilaga till tidningen Kommunaktuellt*". Bilagan som i sitt huvudsakliga innehåll riktade sig mot kommuner och landsting publicerades under oktober 2000. I den lyftes fram delar av kommissionens arbete som var av specifikt intresse för kommuner, såsom IT-infrastruktur, IT i utbildningen, IT och samhällsservice, IT och demokrati.

Inför "*Europeiska rådsmötet*" i Stockholm 22-24 mars 2001 gick UD ut med en inbjudan till ett antal svenska företagare och organisationer att delta i en speciell IT-utställning. Utställningen skulle tematiskt lyfta fram IT ur ett antal aspekter vilken visade Sveriges bredd och spetskompetens inom området. IT-kommissionen inbjöds av Utrikesdepartementet att ingå i juryn och var med om att utvärdera de drygt 120 kandidater som anmält sitt intresse

ITK-luncher

Under första delen av verksamhetsåret anordnades ett antal lunchseminarier för kommissionen och observatorieledamöterna.

- 28 sep Dr Herbert Burkert talade på temat "Laws, Rituales and the Information Society"
- 5 okt Information om Utopia – en mötesplats för Sveriges tonåringar, ett samarbetsprojekt mellan Skolverket, Utbildningsradion och SVT
- 26 okt M. Auricio Rojas som talade om sin bok "Den postnationella maktens gåta och det globala protokollet"
- 7 dec Ett samtal med Alexander Bard och Jan Söderqvist, om deras bok "Nätokraterna"
- 6 april Presslunch

Studiebesök

- 4 sep FutureComFactory – Sekretariatet. FutureComeFactory informerade om sin verksamhet samt visade aktuella IT-projekt såväl nationella som internationella.
- 26 sep Post- och Telestyrelsen - Delar av sekretariatet sammanträffande med generaldirektör Nils Gunnar Billinger för en diskussion om bredbandsutbyggnaden.
- 16 okt ABB och Mälardalens Högskola – Sekretariatet besökte ABB i Västerås och fick del av deras nya satsningar inom internetområdet och omvandlingen av ABB. Högskolan presenterade sina satsningar på utbildningsinsatser på IT.
- 6-10 nov Japan –se särskild rapport (32/2001).
- 19 mars "interesting.or" – De sysslar med en helt ny affärsidé – "en samlingsplats för kreativa, nytänkande problemlösare".
- 8 maj Kommunförbundet – Sekretariatet och representanter för Kommunförbundets IT-satsningar samtalande kring gemensamma områden.

10 maj e2home – Förra IT-kommissionsledamoten Linda Widmark presenterade företagets arbete med det intelligenta hemmet.

IT-kommissionens sammansättning

Ledamöter

ordförande *Björn Rosengren* näringsminister

vice ordförande *Peter Seipel*, professor, Stockholms universitet

Birgitta Frejhagen, verkställande direktör, Infokomp

Lisbeth Gustafsson, försäljningsdirektör, Posten

Lars Ilshammar, doktorand och författare, Örebro universitet

Helejna Larsson, projektledare, Sintorn Production AB

Marie Persson Björkman, industriattaché, Sveriges Tekniska Attacheér

Rolf Skoglund, ordförande, Startupfactory BV

Hans Wallberg, datachef, Umeå universitet

IT-kommissionens kansli

Kansliet har under verksamhetsåret haft följande sammansättning:

Christer Marking, kanslichef

Bo Beckeström, projektledare

Jan Berner, projektledare

Anne-Marie Eklund Löwinder, projektledare

Gustaf Johnssén, projektledare

Benny Regnér, projektledare

Johannes Sjögren, projektledare

Kjell Skoglund, projektledare

Margaretha de Woul, informationsansvarig.

Gunnar Hedborg och Karin Larsson har varit tjänstlediga under verksamhetsåret.

Benny Regnér anställdes på halvtid från förste juni 2001 och delade därmed sin tid mellan IT-kommissionen och Skolverket där han var utbildningsråd. Benny Regnér dog i januari 2001, utan föregående sjukdom och lämnade ett stort tomrum efter sig i kansliet. Det var en stor förlust både för verksamheten och för arbetskamraterna.

Rapporter och skrivelser under verksamhetsåret 2000-2001

Skrivelser till regeringen

Datavirus, 2000-06-20 (ITK 98/03)

Rättsliga och andra samhällsaspekter på agentteknik, 2000-06-20 (ITK 98/03)

IT-kommissionens rapport för verksamhetsåret 1999-2000, 2000-06-20 (ITK 2000/17)

Insynens gränser, 2000-09-05 (ITK 98/03)

Behovet av insatser för ett bättre och bredare utbud av Internetbaserad vuxenutbildning, 2000-10-27 (ITK 2000/57)

Upphovsrätt & kunskapsbygget, 2000-11-23 (ITK 98/03)

Självreglering inom elektroniska affärer, 2000-11-23 (ITK 2000/15)

Bolagstämma on line, 2000-11-23 (ITK 1998/03)

Skatterna i informationssamhället, 2000-11-23 (ITK 2000/68)

Ledningsrätt i IT-tider – urnyttjande av befintlig infrastruktur ..., 2000-11-23 (ITK 98/03)

Behovet av ökad uppmärksamhet till forskningsområdet demokrati och IT, 2000-12-08 (ITK 2000/69)

Behov av förändringar i Dataskyddsdirektivet, 2001-01-23 (ITK 98/03)

Digitala dokumentets bevisvärde, 2001-02-22 (ITK 2001/69)

Om behovet av insatser för utvecklingen av samhällets informationsinfrastruktur, 2001-03-20 (ITK 2001/18)

Grundskydd i datorer och programvaror, 2001-04-04 (ITK 2001/39)

Fri agent, egenanställd ... - slutredovisning, 2001-06-14 (ITK 2001/99)

Alternativ tvistelösningsförfarande 2001-06-14 (ITK 2001/103)

Remisser

Förslag till allmänna råd om IT-säkerhet vid behandling av personuppgifter

Digitalt innehåll i globala nät m m (ITK 2000/27)

Upplysning om teleadresser (ITK 2000/45)

Kommunstöd till lokal IT-infrastruktur (ITK 2000/22)

Ombudskrav, prioritet och elektronisk ingivning – några frågor om patent och växtförädlarrätt (ITK 2000/13)

Analys av prisregleringen på telemarknaden (ITK 2000/49)

Domännamnsutredningen (ITK 2000/18)

Förslag till ändring av telelagen (ITK 2000/23)

Kvalificerade elektroniska signaturer (ITK 2000/42)

Patent för datorprogramrelaterade utfinningar (ITK 2000/62)

Samhällets grundläggande information (ITK 2000/36)

Skattelättnader för bredband (ITK 2000/21)

Drift av Internet i Sverige oberoende av funktioner utomlands (ITK 2000/24)

Bredbandsutredningen IT-infrastruktur för land och stad (ITK 2000/87)

Effektivare tvistlösning på teleområdet (ITK 2000/66)

Incidenthantering (ITK 2000/24)

Konkurrensen på Internetmarknaden (ITK 2001/17)

Organiserade brottslighet, hets mot folkgrupp m m (ITK 2000/76)

Valtekniska utredningen (SOU 2000:125) Skattereduktion för installation av accessnät (ITK 2001/21)

Utbyggnad av nät för marksänd digital TV (ITK 2000/14)

Offentlighets & sekretesskommitten (ITK 2001/11)

E-handelslagen (ITK 2001/22)

Rapporter

-SOU

Hur blir en ny inforstruktur motorn i e-Sverige?, Rapport 3/2000, SOU 2000:123

Vuxenutbildning – en nyckelfråga i IT-samhället, Rapport nr 4/2000, SOU 2000:124

Rättsinformationen under 2000-talet – Nuläget i Sverige och Europa, Trender och policy, Rapport 1/2001, SOU ??? (Under tryckning)

- observatorierapporter

Elektronisk handel och indirekt skatt - ett diskussionsunderlag, Det IT-rättsliga Observatoriet, rapport 14/2000

Behov av nya associationsformer!? - ett diskussionsunderla, Det IT-rättsliga Observatoriet, rapport 15/2000

Insynens gränser – Allt eller intet?, Det IT-rättsliga Observatoriet, rapport 16/2000

Datavirus – Hur skall en reglering utformas, Det IT-rättsliga Observatoriet, rapport 17/2000

e-skatt? I-skatt? o-skatt? , Det IT-rättsliga Observatoriet, rapport 18/2000

Att ge plats för bredband, Observatoriet för IT-infrastruktur, rapport 19/2000

Generell specifikation av Internettjänst - version 1.0, Observatoriet för IT-infrastruktur , rapport 20/2000

Kooperativ IT-infrastruktur i glesbygd, Allmän rapportserie, rapport 21/2000

Dyslexi – rapport från IT-kommissionens rundbordssamtal den 8 juni 2000, Observatoriet för IT, lärande, kunskap och kompetens, rapport 22/2000

Säkerhet på Internet - datavirus och blockering av tjänster, Observatoriet för Informationssäkerhet, rapport 23/2000

Forskning om IT och demokrati Observatoriet för IT, demokrati och medborgarskap, rapport 24/2000

Generell vägledning till framtidssäker IT-infrastruktur, Observatoriet för IT-infrastruktur, rapport 25/2000

A future-proof IT infrastructure for Sweden, Observatoriet för IT-infrastruktur, rapport 26/2000

Konsekvenser av tillväxt i elektronisk handel, Observatoriet för IT och tillväxt, rapport 27/2000

Ekonomi genom analytikernas kalejdoskop, Observatoriet för IT och tillväxt, rapport 28/2000

Informationsteknologi som ideologi – Ett idéhistoriskt perspektiv på IT utifrån rundradions införande i Sverige Johannes Åsberg, Observatoriet för IT, lärande, kunskap och kompetens, rapport 29/2001

Ledningsrätt i IT-tider – utnyttjande av befintliga ..., Det IT-rättsliga observatoriet, rapport 30/2000

Fria aktör, egenanställd... IV, Fri, ensam, trygg?, Det IT-rättsliga observatoriet, rapport 31/2000

IT-kommissionens resa till Japan, November 2000, Allmän rapportserie, rapport 32/2000

Making room for broadband, Observatoriet för IT-infrastruktur, rapport 33/2000

Solowparadoxen eller den nya ekonomin, Observatoriet för IT och tillväxt, rapport 34/2001

E-röstning – En lägesbeskrivning, Anders R Olsson, Observatoriet för IT och tillväxt, rapport 35/2001

Internets påverkan på demokratin i Kina, Thomas Carlén, Observatoriet för IT, demokrati och medborgarskap, rapport 36/2001

General guide to a future-proof IT infrastructure, Observatoriet för IT och infrastruktur, rapport 37/2001

General specification of Internet service, Observatoriet för IT och infrastruktur, rapport 38/2001 (under produktion)

Dalaföretag i Internettid, Observatoriet för IT- och tillväxt, rapport nr .. (under produktion)

How Responsive are Swedish Universities? – Challenges in the new millennium (under produktion)

IT och produktivitet – vilka är mekanismerna? (under produktion)

- observatoriePM

Rättsliga och andra samhällsaspekter på agentteknik (7:2000), Det IT-rättsliga Observatoriet

Överlever upphovsrätten upphovsrätten (9:2000), Det IT-rättsliga Observatoriet

Bolagsstämma on line (10:2000), Det IT-rättsliga Observatoriet

Digitala dokument bevisvärde (11:2001), Det IT-rättsliga Observatoriet

Deposition av källkod (12:2001), Det IT-rättsliga Observatoriet

Fri agent, egenanställd, ny daglönare!?, En summering (14:2000), Det IT-rättsliga Observatoriet

Fria aktör, egenanställd... Summering (14:2001), Det IT-rättsliga Observatoriet

Grundskydd i datorer och programvaror (1:2001), Observatoriet för informationssäkerhet.

Användningen av IT i skolan (1:2001), Observatoriet för IT, lärande, kunskap och kompetens